

Reisverslag van de Zweden-Noorwegen reis 2009.

Duur van de reis : van 15 mei t/m 27 juni.
Deelnemers: Marcel en Tonny Quax (voorbereiding), Jan en Trees Foolen en Chris en Sara Sterk

Het hoofddoel van de reis was om de fjorden van Noorwegen te bezoeken en te reizen via Denemarken en Zweden. Zo konden tevens de hoofdsteden Kopenhagen en Stockholm worden bezocht. De reden om via Denemarken en Zweden te reizen waren de dure ferryovertochten tussen Denemarken en Noorwegen. Het alternatief was om via de Øresundbrug naar Zweden (en terug) te rijden. Hiervoor hadden alle deelnemers een jaarabonnement voor de brug afgesloten en een BroBizz kastje besteld, waarmee automatisch door de tolpoortjes gereden kon worden en tevens ook nog korting opleverde. Voor de legitimatie op de campings en de korting op de ferry Puttgarden-Rødbyhavn was van te voren door iedereen de CCS-card (CampingCard Scandinavië) aangeschaft. Voorafgaand aan de reis waren er geen campings gereserveerd.

Verzameld werd op camping de Molenhof in Weerselo, waarvan we op 15 mei vertrokken richting Wallnau (Puttgarden) in Duitsland. De planning was om een tussenstop te maken in Heidenau, ongeveer halweg Wallnau. Aangezien het de hele dag regende werd er onderweg besloten om maar door te rijden naar Wallnau. De 2 dagen doorgebracht met het verkennen van de omgeving en de ferryterminal.

Op maandag 18 mei vertrokken richting Puttgarden om de ferry te nemen naar Rødby (Denemarken). Zonder problemen de oversteek gemaakt en met opklarend weer doorgereden naar Kopenhagen naar de Absalon camping. Plaats genoeg, en mooie camping. Vanaf deze camping hebben we 2 dagen, met de trein (S-bahnen), Kopenhagen bezocht. De highlights waren: de Kleine Zeemeermin op de rots, het Amalienborg Slot (de residentie van de koninklijke familie), de Marmorkirken, het Rådhus, 't Kongensnytorvplein (het centrale punt van Kopenhagen), Nyhavn (de 300 m lange gracht, met luxe jachten en oude houten boten), de Strøget (beroemde winkelstraten en wandelgebied) en de Helligåndskirken (een van de oudste kerken van Kopenhagen). Verder hebben we gebruik gemaakt van de hop on, hop off bus.

Op donderdag 21 mei vertrokken naar Jönköping bij het Vätternmeer. Tijdens de oversteek van de Øresundbrug gebruik gemaakt van de BroBizz (aangebracht op de binnenkant van de voorruit) om de tolpoorten te passeren. We waren zeer benieuwd of alles wel zou werken, maar bij aankomst aan de poortjes vloog de slagboom als op commando omhoog zodat we zonder te stoppen konden doorrijden. Iedereen was blij verrast.

De camping in Jönköping was aardig vol. Het sanitair was nogal gedateerd maar proper. Dat het zo vol was had waarschijnlijk te maken met het feit dat in de nabijheid van de camping een jagers- en vissersbeurs werd gehouden. In het receptiegebouw kon gratis van internet gebruik worden gemaakt, wat we dan ook gedaan hebben om wat mailtjes te versturen naar de achterblijvers.

Tijdens het verblijf in Jönköping hebben we Huskvarna (ja, die van de naaimachines) en Gränna bezocht. In Huskvarna konden we de kerk niet vinden die we wilden bezoeken. In Gränna de kerk, antiekwinkel en de haven bezocht. Van hieruit is het mogelijk om de ferry te nemen naar Visingsö, een eiland in het Vätternmeer. Deze dag heeft het de hele dag geregend. 's Middags zijn we in een van de restaurantjes aan de haven wat gaan eten. In Jönköping hebben we voor het eerst kennis gemaakt met het fenomeen "prutje" van Trees. Wie wil weten wat het precies is moet Trees maar consulteren, wij hebben er alleen maar van genoten.

Zondag 24 mei vertrokken naar Stockholm naar de Bredängscamping in Skarholmen. Het weer was ondertussen weer beter geworden en bij aankomst scheen de zon. 's Avonds lekker gegeten in een Thais restaurant op de camping. Chris en Sara hadden wat te vieren en hadden gereserveerd.

Vanaf de camping in Skarholmen 2 dagen met (hier) de T-bahnen naar Stockholm gependeld. Na de gebruikelijke koffie met gebak de stad verkend. Ook in deze plaats weer gebruik gemaakt van de hop on, hop off bus. De kaartjes waren 2 dagen geldig. Hier in Stockholm zijn de toeristentrekkers: de kathedraal Storkyrkan (de kroningskerk, alle vorsten uit het huis Bernadotte en hun voorgangers zijn hier gekroond), het oude Stockholm (Gamla Stan), de winkelstraten in Gamla Stan, Kungsträdgården (een plein met fontein en trefpunt voor jong en oud), het Koninklijk paleis (liefst 600 kamers), het Stadhuset, de Riddarholmskyrkan (deze is al 400 jaar de grafkerk van de Zweedse koningen). In zowel Kopenhagen als in Stockholm hebben we de aflossing van de wacht kunnen bijwonen. Iedere keer weer een leuk gezicht. In Stockholm was het stadhuis gesloten maar het is prachtig gelegen aan het water. Uiteraard is er nog veel meer te zien maar voor 2 dagen is het een zaak van keuzes maken. Wat wel opvalt is dat er een ontspannen sfeer is, zowel in Kopenhagen als in Stockholm.

Woensdag 27 mei vertrokken naar het midden-westen van Zweden naar het plaatsje Orsa. Bij vertrek uit Stockholm kregen we de eerste keer te maken met langzaam rijdend verkeer. Het was tevens de laatste keer. De Orsa camping is een grote camping maar de receptie was gesloten. Enveloppe uit de brievenbus, plaats zoeken, formulier invullen en de volgende dag afrekenen. Zo simpel is het in dit uitgestrekte land. We hadden een prachtige plaats aan het water. Het weer was niet te best in Orsa, regen afgewisseld met wind en koud, als de zon 's avonds verdween.

Wat opvalt tijdens het reizen door Zweden is dat er veel parkeerplaatsen langs de weg te vinden zijn die uitgerust zijn met picknick tafels en banken. Voor we gebruik mochten maken van zo'n tafel kwam er eerst het tafellaken van Trees en Jan overheen. Dit tafellaken heeft ons de hele reis door Scandinavië vergezeld. Netjes toch, zo'n tafellaken op een picknicktafel onderweg.

Vanaf de Orsa camping (waar we maar 2 nachten verbleven) een bezoek gebracht aan de "fabriek" van de wereldberoemde Dalarna paardjes. Net zoals voor Spanje de stier het symbool is, zijn de Dalarna paardjes dit voor Zweden. Het is interessant om te zien hoe enkele mensen met beperkte middelen (lintzagen, scherpe messen, plamuur en verf) zo iets moois kunnen maken. Niks automatiek, puur handwerk, geen paardje is hetzelfde. Er waren, in deze streek, nog meer dingen te zien waar echt handwerk aan te pas kwam. Denk aan het houtsnijwerk van de hutten die verhuurd werden. Deze dag was het droog met zon maar 's morgens maar 10 gr. C. Hoe meer we naar het noorden en het westen rijden hoe kouder het wordt. Chris is deze dag niet mee geweest, lag in bed met migraine.

Vrijdag 29 mei was de reisdag naar Idre. Nog iets meer de wildernis in. In deze streek rijden we ongeveer alleen op de weg, maar je moet je aandacht er wel bijhouden. De wegen zijn niet al te breed en er kan van alles de weg opkomen volgens de waarschuwingsborden.

In Idre troffen we Nederlandse beheerders aan. Zeer enthousiast. We lagen aan een snelstromende rivier waar je op forel kon vissen. Op de plek waar we lagen stond een open hut met tafel en banken met een plaats waar je een open vuur kon maken. Op dit vuur kon een rooster geplaatst worden om te BBQ'en. De campingbeheerster kon zorgen voor forellen en een kaart om de elandensafari te rijden. Tevens bleek er nog een tover- of trollenweg te bestaan. We moesten het maar gaan zien en ons laten verrassen. Ondertussen had Jan de BBQ plaats ontdekt en was al bezig met de voorbereidingen om hout te verzamelen. Hiervoor was hij met een groot bijl bezig het hakblok een kopje kleiner te maken. Later zijn we hem een handje gaan helpen.

Tijdens de safari tocht, die om ongeveer 21.30 u begon en ca. 3 uur duurde, hebben we geen eland gezien. Wel een stijve nek van het naar links en rechts kijken in het bos.

Als men zover naar het noorden zit, ziet men het ook niet meer echt donker worden. Om 24.00 uur kan men nog gewoon over de camping lopen en zie je net zoveel als overdag, alleen een kleine schemering. Het zal nog wel kortstondig nacht worden maar niemand wist wanneer, omdat we dan de slaap der onschuldigen sliepen.

De volgende dag de hoogste waterval van Zweden bezocht, de Njupesjär. Deze ligt in het natuurpark Fulufjället. Vanaf de parkeerplaats is het een mooie wandeling over grindweg en vlonders met aan het einde een lange trap naar beneden tot aan de voet van de waterval. Hier is het ook dat we de eerste sneeuw tegenkomen. Even een balletje gooien. Daarna, op weg naar de camping, nog langs de z.g. tover- of trollenweg. De auto rolt achteruit terwijl je denkt dat de auto vooruit moet lopen. Een toverweg, de invloed van de Trollen of gewoon gezichtsbedrog?

Ook hier was er nog oude sneeuw te zien. Trees kon er geen genoeg van krijgen en lag languit van de sneeuw te genieten. Plotseling zagen we dieren over de weg lopen. We raakten allemaal een beetje in extase omdat we dachten dat het elanden waren, maar het waren "slechts" rendieren die langs sloften. Op weg naar de camping kwamen we er nog meer tegen, zelfs een zeldzame "albino".

's Avonds werden door de beheerster de bestelde forellen gebracht en alle hout opgestookt, zodat we een prachtig smeulende as over hielden waar de vissen, die door Trees vakkundig waren bereid, opgelegd konden worden. Deze avond hebben we ongegeneerd zitten schransen om alles op te krijgen (inclusief het "prutje" van Trees en als toetje het ijs van Tonny en het fruit van Sara).

Dit was ook de laatste dag in Zweden.

Zondag 31 mei (Pinksteren) vertrokken richting Noorwegen. We hadden wat bedenkingen over hoe het aan de grens zou gaan met de Noorse douane. Behoudens 2 flesjes wijn mag je in Noorwegen weinig meer invoeren aan alcoholische dranken. De campingbaas stelde ons gerust: "Er lopen maar 2 wegen naar de brug (5 km verderop) waar ze bij elkaar komen en vandaar loopt er dus maar 1 weg naar de Noorse grens. Als je bij de brug geen douane en politie aantreft hoeft je je verder geen zorgen meer te maken. Bij de grens is er dan ook niemand". Bij de brug was niets te zien en als er aan de grens geen bord met NORGE had gestaan hadden we niet geweten dat vanaf daar Noorwegen begon. Tijdens de reis naar Oppdal (overnachtingsplaats) hebben we een zijsprongetje gemaakt naar Røros, een mijnwerkers plaatsje. Hier werd in 1644 een kopermijn geopend. Het mijnstadje is nooit

aangetast door brand. De houten huisjes met hun plaggendaken, de kerk en de mijngebouwen staan nu op de Werelderfgoedlijst van UNESCO.

In Oppdal overnacht op de Magalaupe camping. Een vlooiencamping zou Jan zeggen i.v.m. het beperkte sanitair (1 WC en 1 douche). Omdat ik op deze reisdag een scheur in mijn voorruit ontdekte hebben we vanaf hier de ANWB en Carglas- Nederland gebeld. Deze zouden contact opnemen met Carglas-Noorwegen die op hun beurt weer op dinsdag 2 juni contact met ons zouden opnemen. De scheur kon in elk geval geen kwaad.

Maandag 1 juni vertrokken naar Åndalsnes, gelegen in het noorden van het fjordengebied in Noorwegen. Toen we 's morgens vertrokken viel het weer nog mee maar hoe dichter we bij Åndalsnes kwamen hoe slechter het werd. Het was overigens een prachtige route met veel bergen, fjorden en watervallen.

Omdat het weer hier zo slecht was hebben we hier met z'n allen de capaciteit van de nieuwe iglo voortent van Jan en Trees uitgeprobeerd. Resultaat 6 mensen + bijzettafeltje, Tijdens de test werden we weer verrast met een "prutje" van Trees. Het was een mooie camping, tussen de bergen en je kon de sneeuw op de flanken (van de 1800 m hoge wand) bij wijze van spreken zo aanraken. Maar de laag hangende wolken voorspelden niet veel goeds.

Dinsdag 2 juni bericht gehad van Carglas Noorwegen. "Of de ruit er nog inzat, zo ja, dan komen we niet want het is te ver (ca. 160 km) van Trondheim naar Åndalsnes". Het kon ook nog in Oslo, maar daar waren we voorlopig nog niet. En het kon geen kwaad. Met de dealer thuis contact opgenomen, die zei dat het inderdaad geen kwaad kon en dus hebben we niks meer ondernomen t.a.v. de ruit. De scheur in de ruit is nog enkele dagen langer geworden maar na enkele dagen gestopt met groeien. We hebben de rest van de reis geen problemen gehad met de ruit. Omdat we op het bericht van Carglas moesten wachten hebben we er maar een rustdag van gemaakt (de 2^e sinds we in Scandinavië zijn). We zaten op deze camping letterlijk met ons hoofd in de wolken en de temp. was ca. 9 gr. C. (electrisch kachelletje aan overdag en 's nachts een extra slaapzak opgelegd)

Woensdag 3 juni uitstapje naar de Trollstigen. Op weg naar de top langs de waterval en op de top zaten we in de sneeuw. Er lag niet alleen sneeuw maar het sneeuwde er echt. Prachtig gezicht. Vanaf de Trollstigen doorgereden naar Geiranger (de gouden route) en daar de ferry genomen naar Hellesylt. Onderweg over het Geirangerfjord de "zeven gezusters" gezien. Prachtige waterval. Dit is de bekendste maar als je op de boot rondkijkt zie je overal watervallen. Op de hellingen van de bergen zie je hier en daar zelfs huizen liggen. Je vraagt je af hoe ze daar komen.

In Hellesylt weer van de boot af en met de auto naar Stranda om daar weer de ferry te nemen om weer terug te komen op de gouden route en weer de pas over te steken richting camping. We komen op deze manier weer in de sneeuw terecht en weer langs de waterval vanaf de andere kant. Toen we terug kwamen richting camping en het weer begon te sneeuwen werd het een beetje eng omdat de sneeuw op de weg bleef liggen. Langzaam weer naar beneden en dan houdt het sneeuwen vanzelf op. Temp. boven op de pas 0 gr.C. De gouden route van Åndalsnes naar Geiranger en terug is zo'n prachtige weg met 11 haarspeld bochten, watervallen, prachtige uitzichten, sneeuwvelden enz.. Dit is Noorwegen op zijn mooist. Je kunt het niet beschrijven, je moet het gezien hebben.

Donderdag 4 juni rit naar Molde, de rozenstad met het Moldepanorama. Van het uitzichtpunt Varden (407 m) vergezicht over de stad Molde, het fjord, de eilandjes en het beroemde Moldepanorama met 87 deels met sneeuw bedekte bergtoppen. We hebben niet zoveel bergtoppen gezien maar er waren er wel een hoop. Prachtige vergezichten.

Op de terugweg maakte iemand op de ferry, Chris erop attent dat hij een lege achterband had. Na het verlaten van de boot deze gewisseld en de band naar een garage gebracht in Åndalsnes.

Vrijdag 5 juni vertrokken naar Stryn, na eerst de band van Chris te hebben opgehaald en gewisseld (band bleek niet lek te zijn, maar de ventiel was losgetrild). Het was een mooie rit. Als er geen wind is zie je de bergen in de fjorden weerspiegeld. Mooie camping in Stryn. We lagen een beetje apart aan het water. Het weer was opgeklaard, de zon scheen weer, maar zonder zon was het maar ca. 5 gr. C. Sinds we in Zweden de sneeuw hebben gezien (in de buurt van Idre) zien we de sneeuw nu iedere dag hetzij in de verte op een berg of we rijden tussen de sneeuwwallen door.

De route die we deze vakantie volgen heeft te maken met de in Noorwegen benoemde Nationale Toeristische Routes (NTR) (de nasjonale Turistveger). Noorwegen is bezig om 18 bestaande wegtrajecten te ontwikkelen en te verbeteren tot Nationale Toeristische Routes. De routes voeren door de mooiste landschappen die de Noorse natuur te bieden heeft: langs de fjorden, langs de onstuimige kust, over hoge bergen, over de poolcirkel tot aan de Noordelijke IJszee. Vier trajecten hebben tot dusverre de status van Nationaal Toeristische Route gekregen. Van de 14 die nog wachten op deze status zullen we er verschillende rijden. De Trollstigen hebben we dus al gehad. Van de 4 reeds benoemde, komen er 3 in aanmerking om te ontdekken en te rijden. Eentje van de 4 zullen we later met de caravan doen.

Vanuit Stryn zullen we ook een NTR rijden namelijk de Gamle Strynefjellsvei, weg nr. 258. Deze weg loopt van Stryn naar Grotli.

Zaterdag 6 juni was bestemd om de NTR vanuit Stryn te rijden. Toen we weg 258 opdraaiden stond er een bord doodlopende weg. Maar niemand die er aandacht aan besteedde. Het was een prachtige route met sneeuwwallen van ca. 2 à 4 meter. We reden zo een zomerskigebied binnen. Nu bleek ook waarom dat bord beneden stond. De weg was geruimd tot net achter het skistation en daar achter lag de sneeuw nog op de weg en kon dus niemand door. We moesten dus omkeren. Toen maar doorgereden (eigenlijk teruggereden) naar Geiranger, waar we 2 dagen eerder in de regen stonden en waar nu de zon volop scheen. Het was opeens een heel ander dorp geworden. Na de middaglunch aan het water, en brood gekocht te hebben, weer op huis aan. Temp. ca. 17 gr. C.

Zondag 7 juni een rit naar de Briksdalsbreen gletsjer. Chris en Sara hadden een rustdag genomen en waren niet meegegaan. Een mooie rit er naar toe en een stevige wandeling om bij de gletsjer te komen. We dachten de gemakkelijkste route naar boven te nemen maar we hadden de moeilijkste gekozen. Het was wel de kortste weg. Als je erbij staat is het een machtig mooi gezicht, maar Tonny vond het een beetje eng, de massa zou eens kunnen gaan schuiven. Op de terugweg nog even naar Loen waar in 1905 en in 1936 beide keren een rotsblok afbrak van de Ramnefjellet en beneden in het fjord viel. De hiermee gepaard gaande vloedgolf veroorzaakte de eerste keer 63 en de tweede keer 74 doden. Van beide gebeurtenissen is een gedenksteen geplaatst bij de kerk.

Maandag 8 juni vertrek naar Lærdal via de diverse tunnels en pittige bergen. De camping in Lærdal is ook weer een camping cheque camping en was zo ongeveer vol. Ook staat ze in de belangstelling van caravanclubs en reisorganisaties zoals de Seniorenclub, de Rode Haan, de Trekhaak, de ANWB en de ACSI. Maar als er een tekort dreigt aan plaatsen met stroom worden er wat mobiele units bijgeplaatst. Units moet je lezen als pallets (schuin tegen elkaar geplaatst) met een paar stopcontacten. Ook hier lagen we weer aan een fjord. Goed verzorgde camping met on-Noors sanitair, met alles erop en eraan. In Lærdal zitten we een beetje centraal tussen Sogndal en Flåm in. We kunnen dus ook deze plaatsen met hun bezienswaardigheden bezoeken.

Dinsdag 9 juni rustdag, een beetje wandelen, winkelen en de oude huizen bekijken van het gehucht Lærdalsøyri waarvan ca. 160 huizen, uit de 18^e en de 19^e eeuw, op de monumentenlijst staan. Alles van hout, mooi om te zien. Tevens ligt er het Noors Wilde Zalm-senter. Hier laten ze via film en tenstoonstellingen zien hoe de levensloop van de wilde zalm is. *Van de 70.000 eitjes die gelegd worden blijven er maar 4(!) zalmen over die weer terug keren naar hun geboortegrond om weer kuit schieten!*

Woensdag 10 juni maken we een uitstapje naar Flåm. Om daar te komen rijden we de oude pasroute, de Aurlandsfjellet, (i.p.v. de 24 km lange tunnel). Deze route is ook 1 van de 14 genomineerde wegen voor de NTR. Deze lijkt een beetje op weg 258 bij Stryn: 40 km sneeuw en sneeuwwallen, de een nog hoger dan de andere. Je raakt niet uitgekeken en de digitale camera's maken overuren. Op het einde van deze weg ligt een, pas aangelegd, uitzichtpunt. Vanaf dit punt heb je een prachtig zicht op het er onder gelegen Aurlandsfjord en het plaatsje Aurland. Via diverse haarspeldbochten naar beneden en naar Flåm. In Flåm liggen de beroemde Flåmsbanen. Deze beroemde spoorweg stijgt 864 m over een lengte van 20 km. We hebben de treinreis niet gemaakt, wel het museum hierover bezocht. Zeer de moeite waard. Ook de haven van Flåm is zeer de moeite waard omdat hier altijd wel cruiseschepen afmeren. Nu lag er een Aziatisch schip.

Aangezien we hier in Flåm dicht bij Undredal waren, zijn we de oudste en kleinste nog in gebruik zijnde stavkirke gaan bezoeken. De gids gaf goede uitleg over o.a. de mogelijkheden om wat meer licht in de kerk te krijgen, over de geschenken die de kerk in de loop der jaren mocht ontvangen en over het teruglopend kerkbezoek. De kerk is geschikt voor ca. 30 mensen.

Donderdag 11 juni een bezoek gebracht aan de stavkirke in Borgund. De kerk is als enige niet meer veranderd sinds de Middeleeuwen en dateert van rond 1150. Ze is helemaal van hout. Deze kerk staat op de Werelderfgoedlijst van UNESCO. In het infocentrum is tevens een klein museum ondergebracht, waarin wordt uitgelegd wat nu precies wordt verstaan onder een stavkirke.

Via de historische route weer terug. Watervallen, zalmtrappen en prachtige uitzichten.

Vrijdag 12 juni een grote rit gemaakt over de andere TNR n.l. de RV-55, vanuit Sogndal naar Lom. Binnendoor erna toe kregen we al een voorproefje. De toegangsroute en weg 55 lopen langs het Jotunheimen Nasjonalpark met bergtoppen van ca. 2500 m. Het wordt eentonig maar alweer een prachtige route met veel sneeuwwallen en uitzichten.

Zondag 14 juni nog even de stavkirke van Kaupanger bezocht. Hier was een dienst bezig met 5 dopelingen. De trotse ouders waren allen in traditionele klederdracht. Mooi om mee te maken.

Maandag 15 juni reisdag naar Eidfjord. Van deze reisroute hadden we het eerste traject een beetje aangepast omdat we dachten dat de oorspronkelijke route te moeilijk zou worden. We zijn toen via het Mørkedalen en het Hemsedal gereden en jullie raden het nooit, met de caravan door de

sneeuwvelden. Op het einde van deze weg komen we dan op de 3^e NTR, weg 7. Dit is eigenlijk de verbindingsweg tussen Oslo en Bergen en wordt ook wel "de weg van avontuur" genoemd. Deze weg loopt over het Hardangervidda en staat erom bekend dat het er behoorlijk kan spoken qua wind en kou.

We hadden geluk, het was bewolkt en de zon scheen met weinig wind. Op dit plateau zie je alleen maar kleine struikjes en sneeuw, heel veel sneeuw. Sara was zo onder de indruk van deze weg dat ze bij aankomst zei: "hier is de wereld begonnen". En dat ca. 70 km lang.

De camping in Eidfjord is een gedateerde, maar nette camping.

Dinsdag 16 juni een bezoek gebracht aan de waterkracht centrale, zoals er vele zijn in Noorwegen. Noorwegen streeft ernaar om m.b.v. waterkrachtcentrales te voorzien in de eigen stroombehoefte. Ze maken hierbij dankbaar gebruik van de grote hoeveelheden sneeuw die tijdens een groot gedeelte van het jaar valt. De centrales liggen meestal verborgen in de berg en het water wordt aan de centrale toegevoerd via een verticale tunnel. Wij brachten een bezoek aan de Sima Kraftverk in Eidfjord. Eerst een film over de aanleg van de centrale en dan met de bus ca. 700 m de berg in. Hier werden we voorzien van hesjes en harde pet waarna de rondleiding kon beginnen. Eigenlijk kom je alleen maar in de centrale hal waar de generatoren staan opgesteld. Maar de hal is ook een soort tentoonstellingsruimte met foto's e.d.. Zeer interessant.

Na de centrale en de lunch, de meest bezochte waterval van Eidfjord bezocht, de Vøringsfossen, verval ca. 145 m. Het verveeld nooit om de krachten te zien waarmee het water naar beneden stort en dan een gewone snelstromende rivier wordt.

Woensdag 17 juni het Hardangervidda Natursenter in Sæbo bezocht. Ook hier weer een film gezien over de natuur van het Hardangervidda plateau, en wat voor film. Prachtige beelden op 3 schermen naast elkaar en opgenomen vanuit een helikopter. Net of je als een vogel over het landschap vliegt. Ook hier weer watervallen en sneeuw, maar ook het voorjaar met zijn flora en fauna. Chris en Sara hebben de film gekocht, dus wie het zien wil kan bij hun een kaartje kopen. 's Middags nog een ritje naar Ulvik (kerkje) en via een andere route weer terug. Ook zo'n prachtige weg met mooie vergezichten. Als je de intentie hebt om in Noorwegen een huis te bouwen om daar te gaan wonen, dan heb je een probleem. Je kunt niet beslissen waar dat huis moet komen te staan. De ene plaats is nog mooier dan de andere.

's Avonds pannenkoeken. We laten het ons goed smaken.

Donderdag 18 juni op naar Bergen. Het weer werd al vlug slechter en na een tijdje begon het te regenen en bleef het maar door miezeren tot we in Bergen arriveerden. Onderweg moesten we een 10% helling overwinnen die ons bijna in de problemen bracht i.v.m. tegemoetkomend verkeer. De helling staat op geen enkele kaart, die we hadden, aangegeven. Trees had onderweg zitten turven, want dit was de weg van de tunnels: 31 stuks op een rit van ca. 140 km. Het gras was zomp zomp, maar we stonden op grind. Camping viel in eerste instantie tegen. Later viel het mee.

Vrijdag 19 juni met de bus (voor de camping) naar Bergen. Het was zowaar droog weer. Hier hebben we, na de gebruikelijke koffie, o.a. bezocht: de vis/groente markt, de haven Brygge (staat op de Werelderfgoedlijst van UNESCO), de Mariakerk (mochten niet verder dan de deur, omdat er een dienst begon), de Domkerk ging voor onze neus dicht, maar de Kruiskerk wel bezocht. Verder zijn we met de Fløybanen naar het uitzichtpunt gegaan. Van hieruit prachtige panorama's op Bergen en de eilanden. De terugtocht verliep niet zo voorspoedig maar we kwamen toch weer op de camping terecht.

De volgende dag regende het pijpenstelen, dus hebben we er een leesdag van gemaakt. 's Middags kwam Trees langs met zelfgemaakte erwtensoep. Nou die smaakte wel.

Zondag 21 juni beginnen we langzaam aan het laatste stuk van de reis n.l. richting oosten en Zweden en daarna langzaam weer richting Deense en Duitse grens.

Maar zo vlug gaat dat niet met een caravan achter je auto. We reizen eerst naar Åmot (via Voss, Odda en Røldal) om daar een tussenstop te maken op weg naar Strömstad in Zweden. Deze reisdag krijgen we nog een toetje toe. De weg loopt tussen het Hardangervidda en de Folgefonngletsjer door. Als je dan het bord "fjellovergang er Åpen" tegen komt, dan weet je ondertussen dat je nog niet van de sneeuw af bent. Dit is echt de laatste sneeuw die we in Noorwegen nog zullen zien. De route van Bergen naar Åmot was ca. 220 km met 52(!) tunnels die tezamen 56 km lang waren. In Åmot ligt een kleinschalige camping maar in een mooie streek. De beheerder komt 's avond even afrekenen. De volgende dag weer verder richting Oslo om voor Oslo rechts af te slaan en de tunnel te nemen door het Oslofjord (zuidelijk van Oslo). De tunnel onder het Oslofjord is speciaal vooral vanwege de diepte. Het 1^e gedeelte naar beneden was het 1 baans en het 2^e gedeelte omhoog was 2 baans. Als we dan op de E-6 uitkomen is het nog een klein stukje tot aan de Noors-Zweedse grens. Strömstad ligt even voorbij de grens. De camping (Lagune camping) in Strömstad is een grote camping met op het oude

gedeelte allemaal vaste staanplaatsen. Maar we stonden daar niet slecht op deze camping cheque camping.

Vanaf de camping in Strömstad zijn we met 4 mensen naar Oslo gereden. Chris en Sara gingen naar Trollhättan waar Sara, als kind, 3 maanden heeft doorgebracht.

In Oslo hebben we het rustig aan gedaan. Allereerst het Vigelandpark. Oslo's grootste park met 212 beelden die de mens in al zijn vormen uitbeelden. Het biedt een adembenemende aanblik. Hier kun je rond blijven dwalen en je blijven verbazen. Prachtige beelden. Na de Japanse lunch wilden we naar de Holmenkollen, de skischans, maar deze was grotendeels gesloopt i.v.m. een renovatie. In 2012 zouden er wereldkampioenschappen gehouden worden. Daarna door gereden naar het Rådhuset. Dit is ook prachtig om te zien, van binnen en van buiten. Binnen vallen vooral de hele grote wanden op die geheel beschilderd zijn. Henrik Sørensens olieschildering op de achtermuur van de ceremoniezaal is de grootste van Europa. Het gebouw is goed toegankelijk voor toeristen. Na het bezoek aan het stadhuis verdwaalden we op een homofestival, dat achter het stadhuis plaats vond. Was wel gezellig. Terug naar de camping om alles op te ruimen voor de verdere terugreis.

Tijdens het uitstapje naar Oslo, zorgde het Brobizz kastje er automatisch voor dat aan alle toverplichtingen, in en rondom Oslo, werd voldaan. We wisten eerst niet wat die pieptootjes betekenden. Nu weten we het.

Donderdag 25 juni reisdag naar Greve in Denemarken. Ook bij het passeren van de tolpoorten van de Øresundbrug deed het BroBizz kastje weer zijn werk en hoefden we nergens te stoppen.

Vrijdag 26 juni vertrokken naar Heidenau, ongeveer halfweg de thuishaven. 's Avonds in het restaurant het afscheidsdiner.

Zaterdag 27 juni, zoals gepland, op huis aan. Tot Osnabrück zijn we nog samen opgereden, daarna scheiden zich onze wegen.

Het was het einde van een pittige, soms vermoeiende vakantie, met weinig rustdagen, waar we veel, heel veel hebben gezien. De fjorden, de bergen, de vele ferries, de tunnels, de sneeuw, de houten huizen met hun plaggendaken (soms stonden er zelfs heesters op), de stavkirken, de mooie steden en dorpen, de meestal goede en vooral rustige wegen (een enkele keer de te smalle wegen), de prachtige routes, de mooie picknick plaatsen, de rust, de stilte, de vriendelijke mensen, de soms sobere campings met hun beperkt sanitair, maar tot in de puntjes gepoetst enz., enz., Het hoorde allemaal bij deze Scandinaviëreis. We hebben genoten van de natuur en ook van de cultuur hebben we mogen genieten. Noorwegen is prachtig maar ook Zweden is prachtig, maar anders. Ze zeggen dat je moet oppassen dat je niet verliefd wordt op Scandinavië, nu kan ik me daar wel iets bij voorstellen. Ook het weer heeft goed meegewerkt: ca. 8 dagen regen op 6,5 week vakantie.

Scandinavië ligt niet naast de deur, maar alles bij elkaar vallen de afstanden best wel mee.

Pech is ons ook bespaard gebleven, behoudens de leuke band van Chris en de scheur in de ruit van Marcel. En de motorische werkpaarden deden het ook prima. Kortom een prima vakantie.

Met dank aan Jan en Trees en Chris en Sara.

Avsked Scandinavien, till den näste Gång??

Marcel